

Nr 59

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående vissa direktiv för den s. k. parlamentariska försvarsberedningen.

(1:a avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Öhman* och *Norling* (I: 175) samt den andra inom andra kammaren av herr *Hagberg m. fl.* (II: 340), har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär att sådana direktiv utformas för den tillsatta parlamentariska försvarsutredningen att den kommande försvarsorganisationen skall fylla uppgifterna att vara ett neutralitetsförsvar i stället för en efterapning av stormakternas krigsorganisation, att huvudvikten skall läggas vid den levande värnkraften, som skall ges en god utrustning och bli oberoende av tillförsel utifrån för att under längre tid kunna fungera och även under en eventuell ockupations förhållanden kan fortsätta försvarskampen, att alla planer på anskaffning av atomvapen avskrives, att motsvarande hållning intas till planerna på att skaffa kemiska och biologiska vapen, att sådana besparingar åstadkommes genom minskning av tekniska vapen som reducerar de samlade försvarsutgifterna till den nivå som riksdagen fann rimlig 1948 — alltså minus en miljard kronor — samt att en verklig demokratisering av försvaret uppnås.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, hänvisas till motionen II: 340.

Utskottet. Vid behandlingen förra året av frågan om tillsättandet av en parlamentarisk beredning för översyn av överbefälhavarens år 1954 till Kungl. Maj:t överlämnade utredningar och förslag rörande krigsmaktens fortsatta utveckling uttalade utskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 4, att beredningens uppgift borde vara att företaga en bedömning ur allmänna synpunkter av överbefälhavarens utredningsresultat och att beakta, att största möjliga effekt utvunnes ur de kostnader, som lades ner på försvaret. Utskottet underströk därvid vikten av att beredningen icke borde bindas av begränsande direktiv eller förutsättningar.

Avsikten med de nu föreliggande motionerna synes vara, att försvarsberedningens nuvarande frihet och obundenhet vid sina bedömanden av frågan om krigsmaktens fortsatta utveckling skulle i väsentliga avseenden

begränsas. Utskottet anser sig icke i vidare mån än vad som nu anförts böra ingå i prövning av motionerna i fråga, vilka alltså avstyrkas.

Utskottet hemställer,

att motionerna I: 175 och II: 340 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 23 mars 1956

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

Från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Ohlon, Leander, Näsström, Hesselbom, Pålsson, Einar Persson, Birger Andersson, Ragnar Bergh, Nils Theodor Larsson, fröken Ranmark, herrar Mossberger och Jacobsson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Andersson i Malmö, Ståhl, Åkerström, Rubbestad, fröken Elmén, herrar Petterson i Degerfors, Andersson i Mölndal, Staxäng, Thapper, Nihlfors, Jansson i Kalix, Löfroth, Svensson i Stenkyrka och Andreasson.